

BERÄTTELSE

TILL

1876 ÅRS LAGTIMA RIKSDAG

ANGÅENDE

KONGL. KOMMERSKOLLEGIUM,

AFGIFVEN AF

RIKSDAGENS ÅR 1875 FÖRSAMLADE REVISORER.

STOCKHOLM,
ISAAC MARCUS' BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG,
1875.

Sedan undertecknade, till Stats- Banko- och Riksgäldsverkens öfverseende af Riksdagen valde Revisorer, vid innevarande års revision äfven granskat de för år 1874 uppgjorda räkenskaperna för de under Kongl. Maj:ts och Rikets Kommerskollegium ställda fonder och medel, få Revisorerne härmedelst till Riksdagen afgifva föreskrifven berättelse i ämnet.

Ifrågavarande fonder och medel utgöras af Manufaktur-diskontfonden, Manufaktur-, Tull- och Beslags- samt Eskilstuna fristadsmedlen, äfvensom anslagen till reseunderstöd åt fabriks- och handtverksarbetare samt bergsbruksidkare, jemte de särskilda anslagen till godtgörande af svenske och norske konsulers utgifter dels för nödstäldt svenskt sjöfolks och dels för andra medellösa svenska undersåtars understöd och hemförskaffande.

Under denna revisionsförrättning, vid hvilken räkenskaperna öfver samtliga ofvan nämnda fonder med dertill hörande verifikationer blifvit aflemnade, hafva Revisorerne jemväl tagit kännedom så väl af Kongl. Kommerskollegii till Kongl. Maj:t afgifna underdåniga berättelse angående manufaktur-diskontfondens förvaltning år 1874, som af den berättelse, särskilde af Kongl. Maj:t i nåder förordnade revisorer aflemnad rörande nämnda fonds förvaltning och räkenskaper för samma år.

Till upplysning om Manufaktur-diskontfondens ställning under revisionsåret, få Revisorerne härnedan meddela följande öfver samma fond upprättade kapitalslut:

Debet.		Kronor.
<i>Balans från år 1873:</i>		
Skuld:		
Till Riksbanken:		
Kongl. Kommerskollegii kreditiv till Manufakturdiskonten mot 4 procent ränta å det begagnade kapitalet	500,000: —	
Obetald ränta vid 1873 års slut	<u>12,805: 79.</u>	512,805 79
Afskrifning:		
Enligt Kongl. brefvet den 23 Januari 1874	4,281: 98.	
samt enligt Kongl. Kommerskollegii utslag den 14 Augusti 1874	<u>3,357: 28.</u>	7,639 26
Bidrag till kostnaderna för Sverges deltagande i industri- och konst- utställningen i Köpenhamn, enligt Kongl. brefvet den 6 November 1874		35,000 —
		Transport 555,445 05

		Kronor.	
Kredit.			
<i>Balans från år 1873:</i>			
Tillgång:			
1:o.	Behållning i Riksbanken å kassakreditiv-räkningen	67,651:	41.
2:o.	Säkra fordringar:		
	a) Diskontlån	1,193,446:	—
	b) Förlagslån	959,250:	—
	Upplupna räntor	23,128:	82.
	982,378:	82.	
	c) Anståndsloan	12,904:	92.
	Upplupen ränta	232:	25.
	13,137:	17.	
	d) Förskott till Diskontens ombudsman för bestridande af utgifter i lagsöknings- och konkursärenden	100:	—
		2,189,061:	99.
3:o.	Osäkra fordringar:		
	a) Diskontlån	129,427:	14.
	Förfalloräntor	1,626:	05.
	131,053:	19.	
	b) Förlagslån:		
	Resterande kapital å F.		
	Rippes lån	1,419:	59.
	Upplupen ränta å dito dito	422:	40.
	1,841:	99.	
	132,895:	18.	
		2,389,608	58
<i>Vinst- och Förlustkonto.</i>			
Inkomster:			
	Ordinarie räntor	63,007:	68.
	Förfalloräntor	1,104:	86.
		64,112:	54.
Utgifter:			
	Aflöning	16,900:	—
	Arvoden till Kongl. Kommerskollegii Ledamöter m. fl.	3,595:	—
	Pensioner	5,756:	39.
	Inköpta inventarier	6:	13.
	Extra utgifter	581:	54.
	Ränta till Riksbanken för begagnade medel af kreditivet	5,232:	25.
		32,071:	31.
	Fondens vinst för år 1874 har alltså utgjort	32,041	23
	Transport	2,421,649	81

		Kronor.
	Transport	555,445 05
<i>Balans till år 1875:</i>		
Tillgång:		
1:o.	Behållning i Riksbanken å Kongl. Kommerskollegii räkning N:o 5	285,657: 48.
2:o.	Säkra fordringar:	
	a) Diskontlån	394,020: —
	b) Förlagslån	1,036,000: —
	Upplupna räntor	21,404: 99.
	c) Anståndsloan	8,318: 33.
	Upplupen ränta	105: 93.
	d) Förskott till Diskontens ombudsman för bestridande af utgifter i lagsöknings- och konkursärenden	100: —
3:o.	Osäkra fordringar:	1,459,949: 25.
	a) Diskontlån	122,393: 59.
	Förfalloräntor	1,594: 70.
	b) Förlagslån:	
	Resterande kapital å F.	
	Rippes lån	1,419: 59.
	Upplupen ränta å dito dito	422: 40.
		1,841: 99.
		125,830: 28.
		1,871,437: 01
	Summa Kronor	2,426,882 06

Uti nådigt bref till Kongl. Kommerskollegium af den 7 November 1873 hade Kongl. Maj:t förordnat, bland annat, att lån af den beskaffenhet, som omförmäles i §§ 1 och 2 af det för Manufakturdiskont-inrättningen den 8 Februari 1844 utfärdade reglemente, från och med 1874 års början icke vidare finge utgifvas, samt att med slutlig inbetalning af de under år 1874 förfallande dylika lån, eller de så kallade diskontlånen, finge af Kollegium, efter pröfning af förekommande omständigheter, lemnas anstånd till den 30 Juni 1875. Under det senast förflutna året hade ock, på grund häraf, sådant anstånd blifvit medgifvet åtskillige innehafvare af diskontlån, och uppgick sammanlagda beloppet af utestående dylika lån vid 1874 års utgång till 394,020 Kronor.

Revisorerna anse sig i sammanhang härmed böra meddela, att, enligt hvad de inhämtat, hela det sålunda vid nämnda tid utestående lånebeloppet inom den utsatta terminen, den 30 Juni 1875, blifvit till fullo inbetaldt, med undantag endast af tvänne till manufakturister i Eskilstuna lemnade smärre lån, i återstående kapital utgörande sammanlagdt 355 kronor, eller det ena 180 kronor och det andra 175 kronor; och hade de dessa båda lån rörande handlingar för skuldbeloppens indrifning öfverlemnats till ombudsmannen.

Af den vid nästlidna års början befintliga behållning å *förlagslåneanslaget* samt den tillgång, som influtit genom samma år skedda inbetalningar å utgångna förlagslån, hade under år 1874 följande lån blifvit utbetalda, nemligen till:

a) <i>Norrköpings garfveriaktiebolag</i> , för utvidgande och ändamålsenligt drifvande af bolagets i Norrköping befintliga läderfabrik, jemlikt Kongl. brefvet den 20 Februari 1874	Kronor 30,000: —
b) <i>C. A. Kullgrens enka</i> , för ändamålsenligt drifvande och utvidgande af hennes å Malmön i Bohuslän anlagda verk för polering af granit, enligt Kongl. brefvet af sist nämnda dag	„ 30,000: —
c) <i>Munkedals aktiebolag</i> , för ändamålsenligt drifvande af dess vid Munkedal i Bohuslän anlagda fabrik för tillverkning af träpappersmassa och papper, jemlikt Kongl. brefvet af sist berörda dag	„ 130,000: —
d) <i>Fabriksidkaren Joh. Svahn</i> , för drifvande af hans i Karlskrona varande klädesfabrik, på grund af Kongl. brefven den 20 Februari och 16 Oktober 1874.	„ 30,000: —
	<hr/> Summa Kronor 220,000: —

Revisorerne få vidare här nedan meddela sammandrag af 1874 års räkenskaper, rörande följande, i ett sammanhang redovisade medel, nemligen:

1:o) det å riksstatens sjetta hufvudtitel anvisade årliga anslag till *manufakturernas befrämjande*, äfvensom de å berörda anslag uppkomna besparingar, jemte den på grund af Kongl. kungörelsen den 22 Februari 1762 från Kongl. Statskontoret utgående ersättning för inom Vesternorrlands län utbetalda premier för lärftsväfnader;

2:o) de s. k. *tull- och beslagsmedlen*, hvilkas tillkomst grundar sig på 30 § i Kongl. förordningen den 9 November 1830 till förekommande af olofflig införsel eller utförsel af varor, uti hvilken § föreskrifvits, att å kronans behållning af försäljningssumman för utländskt beslagsgods, som vore till införsel förbjudet, tio procent skulle afsättas och ingå till det särskilda anslag, som af Kongl. Maj:t till manufakturernas befrämjande disponeras, äfvensom att på enahanda sätt borde användas dels en fjerdedel af den tull, som enligt 11 och 12 §§ kunde komma att erläggas, dels ena hälften af det behållna värde, hvartill inhemska tillverkningar, som, enligt 2 kap. af samma förordning, dömdes förbrutna, vid försäljningen uppgingo;

3:o) den under namn af *Eskilstuna fristadsmedlen* förekommande fond, hvilken utgöres af en del af köpeskillingen för en i Eskilstuna befintlig egendom, hvilken för längre tid tillbaka blifvit af allmänna, till fristadens bästa anslagna medel inköpt, sedermera varit åt enskild person till bedrivande af smidesförlagsrörelse upplåten och slutligen år 1837 å offentlig auktion försålt; samt

4:o) de å riksstatens sjetta hufvudtitel uppförda anslag till reseunderstöd åt fabriks- och handtverksarbetare samt bergsbruksiddkare.

		Kronor.
Debet.		
<i>Ingående balans:</i>		
Behållning vid årets början:		
Af manufakturmedlen	13,997: 44.	
„ tull- och konfiskationsmedlen	893: 26.	
„ Eskilstuna fristadsmedel	2,484: 27.	
„ anslagen till reseunderstöd åt fabriks- och handtverksarbetare för år 1864	250: —	
„ 1865 års	125: —	
„ 1866 ”	537: 50.	
„ 1867 ”	400: —	
„ 1868 ”	747: —	
„ 1869 ”	400: —	
„ 1870 ”	587: 53.	
„ 1871 ”	1,075: —	
„ 1872 ”	1,175: —	
„ 1873 ”	1,825: —	
	7,122: 03.	24,497 —
Inkomster:		
<i>Manufakturmedel:</i>		
1874 års anslag	10,500: —	
Ersättning för lärftspremier	572: 46.	
Räntor	265: —	11,337: 46.
<i>Tull- och konfiskationsmedel:</i>		
Räntor		36: —
<i>Eskilstuna fristadsmedel:</i>		
Räntor		99: —
1874 års statsanslag till reseunderstöd åt fabriks- och handtverks- arbetare	8,000: —	
1874 års statsanslag till reseunderstöd åt bergsbruksidkare	4,750: —	24,222 46
	Summa	48,719 46

		Kronor.
Kredit.		
Utgifter:		
Af manufakturmedel:		
Premier för tillverkning af finare lärfter	572: 46.	
Stipendier till lärjungar vid Chalmerska slöjdskolan och Teknologiska institutet	1,200: —	
Understöd till industriela ändamål och till reseunder- stöd	9,050: —	
Arvoden	2,450: —	
Löner till tjänstemän vid Eskilstuna fristad	2,175: —	15,447: 46.
Af anslaget till reseunderstöd åt fabriks- och handtverksarbetare . .	8,150: —	
Af anslaget till reseunderstöd åt bergsbruksidkare	4,750: —	28,347 46
<i>Utgående balans:</i>		
Manufakturmedel	9,887: 44.	
Tull- och konfiskationsmedel	929: 26.	
Eskilstuna fristadsmedel	2,583: 27.	
Anslagen till reseunderstöd:		
för år 1861	75: —	
„ 1864 års	175: —	
„ 1866	537: 50.	
„ 1867	400: —	
„ 1868	747: —	
„ 1869	300: —	
„ 1870	312: 53.	
„ 1871	875: —	
„ 1872	800: —	
„ 1873	1,250: —	
„ 1874	1,500: —	6,972: 03.
		20,372 —
Summa:		48,719 46

Revisorerna hafva äfven genomgått 1874 års räkenskaper, rörande dels de medel, till föreskrift, är berättigadt att från Kongl. Statskontoret uppbära, till godtgörande af svenske och Revisorerna af dessa räkenskaper meddela följande utdrag:

		Kronor.	
Debet.			
<i>Balans från år 1873:</i>			
Behållning i Riksbanken och kassa	3,052: 77.	6,376	04
Fordringar för ersättningar och utgifter	3,323: 27.		
<i>Fordringar:</i>			
Hos Kongl. Statskontoret inestående		2,700	—
<i>Balans till år 1875:</i>			
Öfverleverering	— 09.	48	09
Utanordnade, ej lyftade	48: —		
Summa		9,124	13

belopp af högst 2,700 kronor årligen, hvilka Kongl. Kommerskollegium, på grund af lemnad norske konsulers förskott till nödstäldt svenskt sjöfolks understöd och hemförskaffande, och få

	Kronor.	
Kredit.		
<i>Balans från år 1873:</i>		
Öfverleverering	—	09
<i>Afskrifning:</i>		
Af utbetalda ersättningar, för hvilka godtgörelse icke kunnat erhållas	165	15
<i>Leverering:</i>		
Till Kongl. Räktekammaren af ersättningar, som influtit från rederier	52	77
<i>Balans till år 1875:</i>		
Behållning i Riksbanken och kassa	4,186:	76.
Fordringar för ersättningar och utgifter	2,019:	36.
Fordran hos Kongl. Statskontoret	2,700: —	8,906 12
	Summa	9,124 13

I fråga om det genom Kongl. brefven den 14 September 1843 och den 6 Augusti 1858 å användas till ersättande af sådana bevisliga utgifter för svenskar, hvartill konsulerne, antingen tioner, ej äro, enligt förut gällande föreskrifter, berättigade till godtgörelse af allmänna medel

	Kronor.
Debet.	
<i>Balans från år 1873:</i>	
Behållning i Riksbanken och kassa	1,082 26
<i>Inkomst:</i>	
Af Kongl. Statskontoret anordnade	2,000: —
„ Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Kristianstads län insänd ersättning	59: 71.
	2,059 71
Summa	3,141 97

handels- och sjöfartsfonden till Kongl. Kommerskollegii disposition anvisade årliga anslag, att i anseende till utgifternas beskaffenhet eller svårigheten att derå anskaffa fullständiga verifikationer få Revisorerna här meddela följande räkenskapsutdrag:

	Kronor.	
Kredit.		
<i>Utgifter:</i>		
Afskrifning af utbetalda ersättningar, för hvilka godtgörelse icke kunnat erhållas	2,640	59
<i>Balans till år 1875:</i>		
Behållning i Riksbanken och kassa	501	38
Summa	3,141	97

Revisorerna hafva vid granskningen af räkenskaperna öfver samtliga ofvan nämnda fonder och medel icke funnit anledning till någon anmärkning, och äro uppgifterna angående de vid revisionsårets slut i Riksbanken inestående behållningar styrkta medelst vederbörliga attester.

Vid tagen kännedom af de utaf ombudsmannen afgifna berättelser, angående fondernas balanserade fordringar samt de af honom under revisionsåret handlagda fiskaliska mål och ärenden, hafva Revisorerna ej funnit anledning till någon erinran.

Manufaktur-diskontfondens lånehandlingar hafva vid anställd inventering befunnits omsorgsfullt ordnade och i s. k. brandfria kassaskåp förvarade, med undantag endast af sådana handlingar, som af förekommen anledning måst till ombudsmannens åtgärd öfverlemnas och i följd deraf befunnos i hans förvar.

Uti den af Revisorerna innevarande år afgifna berättelse angående verkställd granskning af Statsverkets tillstånd, styrelse och förvaltning förekommer i öfrigt under rubrikerna: "Expens- och aflöningsräkningarne" samt "Allmänna verks och inrättningars tillgångar och skulder" redogörelse för åtskilliga frågor rörande Kongl. Kommerskollegium, till hvilken berättelse Revisorerna få i afseende å dessa frågor hänvisa.

Slutligen få Revisorerna anmäla, att de, med anledning af gällande instruktion, till Kongl. Maj:t öfverlemnade ett exemplar af denna berättelse.

Stockholm den 15 Oktober 1875.

A. ADLERSPARRE.	NILS GYLDENSTOLPE.	AXEL LIND AF HAGEBY.
P. SJÖBRING.	TH. SVEDBERG.	A. TAUBE.
MAURITZ LEWENHAUPT.	J. MANKELL.	SVEN NILSSON.
A. ANDERSSON.	A. P. DANIELSON.	L. J. FAHLANDER.

H. A. Kolmodin.
